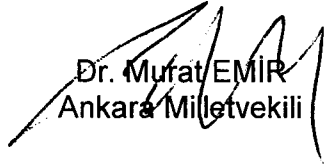




TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Sayın Binali YILDIRIM tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.


Dr. Murat EMİR
Ankara Milletvekili

Ankara'nın Maltepe semtinde 52 bin 270 metrekarelik alanda 1928 yılında inşa edilmeye başlanan Havagazı Fabrikası Cumhuriyet döneminin sanayi hamlesi olarak kurulmuştur. Ankara'nın havagazı ve kok kömürü ile çalışan ilk elektrik üretim tesisidir. Mimarı Werner Issel olan yapı Alman firması tarafından yapılmıştır. 1933 yılında inşası bitirilen ve Cumhuriyet sanayileşmesinin önemli tanıklarından biri sayılan tarihi Maltepe Havagazı Fabrikası, 19.03.1991 gün ve 1679 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu kararıyla taşınmaz kültür varlığı olarak koruma altına alınmıştır. Alınan tescil kararından sonra mülk sahiplerinden EGO Genel Müdürlüğü tescilin iptali için İdare Mahkemesine dava açmış fakat "tescilin iptali" davasını kaybetmiştir. Hukuki süreç devam etmiş ve karar son olarak Danıştay 6. Dairesinin 1996 / 5342 sayılı kararı ile kesinleşmiştir. Kesinleşen kararda, **Havagazı Fabrikası Üstün Kamu Yararı adına Hukuksal Koruma** altına alınmıştır.

Bundan 10 yıl sonra, EGO ve BEDAŞ'ın başvurusu üzerine Ankara Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Bölge Kurulu 26.05.2006 tarih ve 1545 sayılı kararla koruma kararının tescilini kaldırmıştır. Tescil kararının kalkmasından 1 ay sonra Ankara Büyükşehir Belediyesi ekipleri tarafından Maltepe Havagazı Fabrikası yıkımı başlamıştır. Gelen tepkiler üzerine yıkım durdurulmuş, Kurul tekrar toplanmış ve yıkım yapılamayacağı konusunda ilgilileri uyarmıştır. Karara rağmen EGO Genel Müdürlüğü ekipleri 15 Haziran 2006 tarihinde yıkıma tekrar başlamış ve bir gecede Havagazı Fabrikası tarihe karışmıştır. Ankara Büyükşehir Belediyesi ve EGO Genel Müdürlüğü Havagazı Fabrikası yıkımına başlamakla Devlet Malına zarar vermiş ve suç işlemiştir. Koruma Yasasına göre Kültür ve Tabiat Varlıklarının korunmasından 1. derece sorumlu olan Kültür ve Turizm Bakanlığı, Cumhuriyet'in başkentinde, Ankara'nın orta yerinde bir kültür varlığının tescilinin kaldırılarak ve gece yarısı operasyonu ile kültür varlığının ortadan kaldırılmasına göz yumarak suça ortak olmuştur.

Yıkımın ardından bu alan Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından 2010 yılında "Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Projesi" ilan edilmiş ancak açılan dava sonucunda bu karar iptal edilmiştir. 2013 yılında yapılan imar değişikliğiyle "Kamusal Tesis Alanı" işlevinin yüklendiği bir plan hazırlanmıştır ama bu plan değişikliği de itiraz sonucu iptal edilmiştir.

12006

28 Haziran 2016'da Ankara Büyükşehir Belediyesi Meclis kararı ile yeni bir proje hazırlamıştır. Belediye meclisinin aldığı karara göre plan iki kısımdan oluşmaktadır. Bilimsel planlama ilkelerine aykırı olarak bütüncül bir şekilde ele alınmayan plan ile Büyükşehir Belediyesi Ankara'da 'parça başı plan' sistemine geçmiştir. Meclis kararları ile Havagazı yerleşkesinde mülkiyeti TEİAŞ ve TEDAŞ'a ait olan 29228 ada 1 ve 2 parsellerde 2,5 emsal yükseklik serbest kentsel servis alanı ilan edilmiştir. Bu alanlarda, büro, iş hanı, gazino, lokanta, çarşı, çok katlı mağaza, banka, otel, sinema, tiyatro gibi sosyal kültürel tesisler; yönetimle ilgili tesisler, özel/resmi eğitim ve sağlık ve benzeri tesisler bölgesel ihtiyacı karşılamak üzere yapılabilmektedir. Celal Bayar Bulvarına cepheli 39,775 metrekarelik alanda ise 4 emsal yükseklik serbest olmak üzere, kamusal tesis alanı ilan edilmiştir. Celal Bayar Bulvarı üzerindeki imar hakkı artışıyla, çok yoğun bir yapılaşma olacağı düşünülmektedir. Burada yükseklik ve bodrum sınırlaması getirilmemiştir. Yapılacak yapının en yüksek kulesinin 300 metre yüksekliğinde olabileceği belirtilmiştir ki bu Tandoğan'daki Ankara Büyükşehir Belediyesi binasının 4 katı yüksekliğindedir. Bu plan değişikliği, Şehir Plancıları Odası tarafından, Ankara için şehirleşme açısından şimdiye kadarki en ciddi tehditlerden biri olarak değerlendirilmektedir.

İşin bir başka önemli tarafı da yıkılan tarihi fabrikanın hafriyatının kaldırılmasında ortaya çıkacak "asbest"tir. Asbest, ısıya, sürtünmeye ve alkali ortama karşı dayanıklı, yüksek gerilme direncine sahip, lifsel, fleksibl (kolay bükülüp şekil verilebilen) ve ticari önemi olan bir silikat mineralidir. 20. yüzyılın ikinci yarısından sonra karsinojenik olması ortaya çıkınca, ismi "öldürücü toz" olmuştur. Serbest asbest liflerine maruziyetinin sebep olabileceği hastalıklar arasında asbestoz, mezotelyoma, akciğer kanseri (bronşiyal karsinom) ve mide-bağırsak kanseri sayılabilir. Asbest kesinlikle kontrolsüz ve denetimsiz sökülmemelidir. Bu yapıda bulunan 350 ton civarında olduğu belirtilen asbestin, bilimsel kurallara uygun biçimde kaldırılmıyor olması, toplum sağlığı açısından büyük risk yaratmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- Şu anda yıkılmış durumda olan eski havagazı fabrikasının metallerinin sökülüp hafriyatının toplanması konusunda ihale yapılmış mıdır? Yapıldıysa ihale bedeli kaç lira olarak belirlenmiştir?
- 2- İhale bedelinin 25.08.2016 tarihinde 380 bin lira olarak belirlendiği, 24.11.2016 tarihinde ikinci bir ihale yapılarak bedelin 13 bin liraya düşürüldüğü dile getirilmektedir. Bu iddia doğru mudur? Doğruysa fiyatın bu denli düşürülmesinin sebebi nedir? İkinci ihalenin yapılma amacı nedir?

12006

- 3- Fabrikanın kalıntıların asbest ölçümleri yapılmış mıdır? Yapıldıysa hangi firma veya kurum tarafından ölçülmüştür? Ölçüm sonuçları kaç çıkmıştır? Çıkan bu sonuçlar normal değerler arasında mıdır?
- 4- Ölçümlerin, MKA, Hacettepe Üniversitesi veya İSGÜM (İş Sağlığı ve Güvenliği Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü Başkanlığı) gibi bu konuda yetkili birimler tarafından yaptırılmadığı iddiaları vardır. Bu iddialar doğru mudur?
- 5- Ankara Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Bölge Kurulu'nun 1991 yılında eski doğalgaz fabrikası hakkında verdiği koruma kararının, Danıştay tarafından tescil edilmesine karşın, 26 Mayıs 2006'da kaldırılmasının sebebi nedir? İlgili kurul, 15 Haziran 2006'da yıkım kararına itiraz etmiş ancak yıkım son hızıyla sürdürülmüştür. Karara uymayanlar hakkında ne yapılmıştır? Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın bu konuda bir yaptırımını olmuş mudur?
- 6- Dünyanın çeşitli endüstri miras alanları, terk edilmesinin ardından yapılan planlamalar neticesinde rekreasyon alanı, peyzaj, çocuk parkı, kafe gibi sosyal tesis olarak kullanılmaktadır. Eski havagazı fabrikasının da bu şekilde değerlendirilmesi düşünülmüş müdür?
- 7- EGO hangarları alanına yapılması planlanan yüksek yoğunluklu yapılaşma; Celal Bayar Bulvarı ve Gazi Mustafa Kemal Bulvarını dolayısıyla kent merkezini kilitleyecek ve tarihsel dokuyu bozacak bu plan değişikliklerinin yapılmasının arkasında yatan amaç nedir?